

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра класичної філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана
факультету іноземних мов
доц. Бораковський Л.А.

23 червня 2020 року № 10

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІЧНА (АСИСТЕНТСЬКА) ПРАКТИКА

спеціальності	035 Філологія
спеціалізації	035.08 Класичні мови та літератури (переклад включно)
освітньої-професійної програми	Латинська-старогрецька та друга іноземна мови і літератури
факультету	іноземних мов

Львів, 2020

Робоча програма **Педагогічна (асистентська) практика** для студентів освітньо-професійної програми Латинська-старогрецька та друга іноземна мови і літератури

Розробники: ас. Романюк І.А.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри класичної філології

Протокол від 23 червня 2020 року № 10

Завідувач кафедри класичної філології

_____ (проф. Чернюх Б.В.)

Ухвалено Вченою радою факультету іноземних мов

Протокол від 23 червня 2020 року № 10

1. \Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 9	Галузь знань <u>03 «Гуманітарні науки»</u> (шифр, назва)	Нормативна	
Модулів – 4	Спеціальність <u>035 «Філологія»</u> (шифр, назва)	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 4	035.08 Класичні мови та літератури (переклад включно)	2-ий	
Курсова робота: –		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин - 270		3-ий	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента 30	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «магістр»	<i>Лекції</i>	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		270 год.	
		Вид контролю: залікові заняття	
		Диференційований залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма укладена згідно з «Методичними рекомендаціями для складання програм практики студентів у Львівському національному університеті імені Івана Франка» та навчальним планом факультету іноземних мов. Педагогічна практика з латинської мови є складовою частиною професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» до професійно-педагогічної діяльності. Основною метою педагогічної практики є формування у студентів системи необхідних педагогічних вмінь та навичок, фахових здібностей, особистісно-індивідуального стилю поведінки та діяльності, необхідних для майбутньої професії, закріплення педагогічних навичок, здобутих при отриманні кваліфікації магістра, вдосконалення знань, необхідних для роботи у закладах вищої освіти, формування вмінь застосовувати їх у навчально-виховному процесі під час виконання функцій викладача.

Терміни проходження. Бази практики

Згідно з навчальним планом педагогічна (асистентська) практика студентів освітньо-кваліфікаційного рівня магістр передбачена загальною тривалістю 6 тижнів (2 тижні для педагогічної практики з іноземної мови та 4 тижні для педагогічної практики з латинської мови).

Педагогічна асистентська практика є завершальним етапом формування викладача вищої школи. Практика має комплексний характер і передбачає забезпечення фахової діяльності у методичному, психолого-педагогічному та науково-дослідному напрямах роботи.

Базами проходження педагогічної практики студентів є кафедра класичної філології Львівського національного університету імені Івана Франка, кафедра латинської мови Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, кафедри іноземних мов для гуманітарних та природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка. Для проходження практики студенти можуть бути скеровані і в інші навчальні підрозділи (наприклад, коледжі), де викладаються відповідні дисципліни спеціалізації та здійснюється підготовка фахівців.

Мета практики: закріплення педагогічних навичок, здобутих при отриманні кваліфікації бакалавра, вдосконалення знань, необхідних для роботи у вищих навчальних закладах, формування вмінь застосовувати їх у навчально-виховному процесі.

Завдання:

- розширення теоретичних знань із спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін, набутих студентами, застосування їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час практики;
- формування у студентів психолого-педагогічних та методичних умінь викладання відповідних навчальних дисциплін у системі вищої школи;
- вироблення умінь організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій і методик навчання;
- формування умінь професійного та педагогічного спілкування зі студентською аудиторією;
- виховання у студентів досвіду викладацької роботи, морально - етичних якостей викладача вищої школи, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті;

У результаті вивчення курсу студент повинен

знати:

- основні положення зі спеціальних та психолого-педагогічних дисциплін;
- основні форми навчання у вищій школі;
- методи організації та проведення практичного заняття;
- сучасні методики викладання іноземної мови та інтерактивні методи навчання;
- способи організації основних форм навчання у вищому навчальному закладі;
- критерії оцінювання навчальної діяльності студентів.

вміти:

- систематизувати теоретичні загально-педагогічні знання, вміти застосувати їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань;
- розробити розгорнутий план-конспект практичного заняття з іноземної мови відповідно до робочої навчальної програми;
- методично грамотно спланувати заняття, визначати реальні цілі, конкретні етапи заняття та методичні прийоми для їх досягнення;
- володіти прийомами активізації всіх студентів групи, застосовувати індивідуальний підхід;
- використовувати технічні засоби, інтерактивні методи, впроваджувати колективні форми навчання;
- написати рецензію на залікове заняття, підготувати та провести підсумкові залікові заняття;
- оформлювати звітну документацію.

3. Організація і проведення практики

Керівництво магістерською педагогічною практикою здійснює факультетський керівник-методист, керівник-методист від кафедри класичної філології, керівник від кафедри загальної і соціальної педагогіки та кафедри психології, викладачі кафедр, на яких проходять практику студенти.

У перший день практики проводиться настановча нарада, на якій студентам повідомляють мету і завдання практики, її тривалість, види і форми діяльності студентів, порядок обліку та оцінювання їхньої роботи. Після закінчення практики студенти повинні подати звітну документацію. Керівник практики від факультету інформує адміністрацію Львівського національного університету імені Івана Франка про фактичні терміни початку і закінчення практики, склад груп студентів, які пройшли практику, їх дисципліну, стан охорони праці і протипожежної охорони на базі практики і з інших питань організації та проведення практик.

Підсумки педагогічної практики підводять на засіданні кафедри класичної філології з участю представників кафедр, де студенти проходили педагогічну практику, на якій студенти доповідають про результати своєї діяльності.

4. Зміст практики

Асистентська практика передбачає виконання функцій науково-педагогічного працівника за такими видами діяльності:

1. Навчальна діяльність:

- взяти участь у настановчій та підсумковій конференціях факультету щодо організації та проходження асистентської практики;
- скласти індивідуальний план асистентської практики магістра та графік проведення залікових занять, узгодженого з факультетським керівником;
- готувати та проводити заняття з іноземної мови;
- відвідувати та брати участь в обговоренні навчального заняття.

2. Методична діяльність:

- відвідувати практичні заняття, які проводять викладачі кафедри;
- готувати плани-конспекти та методичні матеріали для проведення занять;
- відвідувати практичні заняття, які проводять студенти-практиканти;
- обговорювати результати навчальних занять студентів-практикантів;
- складати рецензії відвіданих навчальних занять.

3. Науково-дослідна діяльність:

- виконати індивідуальне навчально-дослідне завдання.

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Формування умінь та навичок організації основних форм навчання у вищому навчальному закладі.

Тема 1. Знайомство з навчально-методичною, науковою та навчально-виховною роботою кафедри, на якій проводиться практика;

Тема 2. Знайомство з програмно-методичним забезпеченням навчальної дисципліни, з якої будуть проводитися заняття та зі специфікою методики роботи викладачів.

Змістовий модуль 2. Впровадження сучасних технологій і методик навчання іноземної мови.

Тема 1. Розробка розгорнутих планів-конспектів практичних занять відповідно до робочої навчальної програми.

Тема 2. Використання технічних засобів навчання, впровадження інтерактивних методів.

Змістовий модуль 3. Формування умінь і навичок педагогічного спостереження у процесі активної взаємодії зі студентами.

Тема 1. Відвідування та рецензування пробних практичних занять студентів-практикантів.

Змістовий модуль 4. Формування навичок науково-дослідної психолого-педагогічної роботи.

Тема 1. Написання індивідуального завдання від кафедри психології. Оцінка професійної компетентності

Тема 2. Написання рецензії на відвідане заняття колеги-практиканта. Написання індивідуального педагогічного дослідження.

Тема 3. Написання рецензій на залікове заняття.

Тема 4. Підготовка до написання модульних контрольних робіт.

Тема 5. Складання індивідуальних планів та оформлення документів.

6. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	П	Ла б	інд	ср		л	п	Ла б	інд	Ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Формування умінь та навичок організації основних форм навчання у вищому навчальному закладі.												
Тема 1. Знайомство з навчально-методичною, науковою та навчально-виховною роботою кафедри, на якій проводиться практика.	20					20						
Тема 2. Знайомство з програмно-методичним забезпеченням навчальної дисципліни, з якої будуть проводитися заняття та зі специфікою методики роботи викладачів.	20					20						
Разом змістовий модуль 1	40					40						
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Впровадження сучасних технологій і методик навчання іноземної мови.												
Тема 1. Розробка розгорнутих планів-конспектів практичних занять відповідно до робочої навчальної програми.	50					50						
Тема 2. Використання технічних засобів навчання, впровадження інтерактивних методів.	20					20						
Разом змістовий модуль 2	70					70						
Модуль 3												
Змістовий модуль 3. Формування умінь і навичок педагогічного спостереження у процесі активної взаємодії зі студентами.												
Тема 1. Відвідування	50					50						

та рецензування пробних практичних занять студентів-практикантів.													
Разом – змістовий модуль 3	50					50							
Модуль 4													
Змістовий модуль 4. Формування навичок науково-дослідної психолого-педагогічної роботи.													
Тема 1. Написання індивідуального завдання від кафедри психології. Оцінка професійної компетентності	20					20							
Тема 2. Написання рецензії на відвідане заняття колеги-практиканта. Написання індивідуального педагогічного дослідження.	20					20							
Тема 3. Написання рецензій на залікове заняття.	10					10							
Тема 4. Підготовка до написання модульних контрольних робіт.	20					20							
Тема 5. Складання індивідуальних планів та оформлення документів.	40					40							
Разом змістовий модуль 4	110					110							
Усього годин	270					270							

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна науково-дослідна робота магістра під час проходження педагогічної практики спрямована на апробацію його можливостей як науковця, тому передбачає застосування цілісного спектру дослідницьких вмінь і узагальнюється у вигляді індивідуального науково-дослідного завдання.

Загалом індивідуальне науково-дослідне завдання є одним із видів самостійної навчальної діяльності студента і забезпечує реалізацію загальної дидактичної мети – розвитку студентом досвіду і вмінь самостійної науково-дослідної діяльності у руслі обраного фаху та оволодіння методиками наукових досліджень.

Навчальна мета індивідуального завдання полягає у тому, щоб студент:

- організував свою пошукову діяльність як самостійний дослідник, що сам визначає предмет та об'єкт наукового аналізу, конкретизує їх через мету і завдання, які досягаються обраним ним інструментарієм;
- поетапно розгорнув цілісну логіку наукового пошуку від характеристики актуальності обраної ним проблеми до висунення гіпотези до експериментального її доведення або заперечення;
- зіставив, у межах визначеної проблеми її теоретичну сутність і наукові трактування та емпіричну, самостійно отриману інформацію;

- апробував свої можливості у напрямі проектування та прогнозування ефективності педагогічно доцільних дій, підходів, необхідних змін елементів навчально-виховного процесу у частині досліджуваної ним проблеми.

У ході виконання індивідуального науково-дослідного завдання студент виробляє такі конкретні науково-педагогічні вміння (і реалізовує їх у професійній сфері): бачення проблем теорії і практики навчально-виховного процесу і співвіднесення їх із конкретним емпіричним досвідом; висунення педагогічно доцільних ідей, уявне або реальне створення середовища для їх реалізації та передбачення можливих наслідків; визначення конкретних кроків щодо реалізації ідей і послідовності їх впровадження; бачення і здатність робити оптимальний вибір у спектрі методик дослідної діяльності.

Як оптимальні методи емпіричної складової наукового дослідження рекомендовано використовувати, на вибір студента, анкетування, бесіди, інтерв'ю, спостереження, контент-аналіз змісту студентських навчальних, творчих завдань, есе та якісні методи – описово-інтерпретаційний аналіз результатів спостережень і вивченого конкретного досвіду зі свідчень студентів, викладачів, їхніх розповідей тощо.

8. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення дисципліни. Її зміст визначається робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Знайомство з навчально-методичною та науковою роботою кафедри, на якій проводиться практика.	20
2	Знайомство з програмно-методичним забезпеченням навчальної дисципліни, з якої будуть проводитися заняття; вивчення специфіки методики роботи викладачів кафедри; відвідування практичних занять.	20
3	Розробка розгорнутих планів-конспектів практичних занять з іноземної мови відповідно до робочої навчальної програми.	50
4	Використання технічних засобів навчання, впровадження інтерактивних методів.	20
5	Відвідування та рецензування пробних практичних занять студентів-практикантів.	50
6	Написання індивідуального завдання від кафедри психології. Оцінка професійної компетентності.	20
7	Написання рецензії на відвідане заняття колеги-практиканта. Написання індивідуального педагогічного дослідження.	20
8	Написання рецензій на залікове заняття.	10
9	Підготовка до написання модульних контрольних робіт.	20
10	Складання індивідуальних планів та оформлення документів.	40
	Разом	270

9. Методичні рекомендації

Під час проходження магістерської практики студенти закріплюють знання з дисциплін „Педагогіка вищої школи”, „Методологічні засади викладання фахової мови”, „Методика викладання другої іноземної мови” та з нормативних і спеціальних дисциплін кафедри, формують навички науково-педагогічної діяльності.

Керівник-методист проводить консультації з методичних питань, зокрема, вибору методів навчання, аналізу і шляхів подолання труднощів при підготовці занять, помилок і невдач при їх проведенні, організації роботи із студентським колективом.

Керівник перевіряє конспекти занять, відвідує усі заняття студентів-практикантів, бере участь у їх обговоренні, оцінює і виставляє відповідний бал у заліковий лист проходження практики. Спільно з іншими керівниками узгоджує підсумкову оцінку.

10. Форми і методи контролю

Поточний контроль здійснюють методисти протягом проходження студентами педагогічної практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи, залікових навчальних занять. Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності студентів протягом конкретного періоду. При виставленні диференційованої оцінки студенту враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього викладача, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями і навичками, ставлення до студентів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації та час її подання.

Під час проходження педагогічної практики у ВНЗ студенти VI-го курсу класичної філології (магістри) повинні підготувати такі звітні документи:

- щоденник практики і заліковий лист результатів педагогічної практики;
- індивідуальний звіт студента про проходження педагогічної практики;
- план-конспект двох практичних занять;
- рецензію відкритого навчального заняття студента-практиканта (колеги);
- оцінку професійної компетентності студента-практиканта (колеги);
- індивідуальне завдання від кафедри психології

Поточний контроль здійснюється методистами протягом проходження студентами педагогічної практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи, залікових навчальних занять. Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності студентів протягом конкретного періоду. При виставленні диференційованої оцінки студенту враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього викладача, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями і навичками, ставлення до студентів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації та час її подання.

Підсумки практики проводяться на відповідних кафедрах у формі звітної конференції.

11. Вимоги до звіту

Звіт про педагогічну практику містить узагальнений опис роботи, особисто виконаної студентом. Форма представлення звіту є довільною, однак в ньому мають бути відображені результати виконання усіх індивідуальних завдань, отриманих під час проходження практики.

Звіт про виконану роботу студенти-практиканти подають комісії, що складається з кафедрального керівника-методиста, викладачів кафедри, які керували роботою студентів, а також керівника від кафедри загальної і соціальної педагогіки. Комісія заслуховує звіт, оцінює роботу студентів, згідно з розробленими критеріями оцінювання і виставляє відповідну оцінку.

12. Розподіл балів, що присвоюється студентам

№ з/п	Вид звітної роботи	Кількість балів	
1.	2 залікові заняття	2 x 25	50
2.	2 плани-конспекти залікових занять	2 x 10	20
3.	Рецензія навчального заняття колеги	10	10
4.	Індивідуальне завдання від кафедри психології. Оцінка професійної компетентності	10	10
5.	Захист практики	10	10
		Разом	100

Захист практики оцінюється у 10 балів: враховується якість оформлення звіту, вичерпність і переконливість відповідей студента.

За результатами педагогічної практики залежно від кількості отриманих балів студентів виставляють диференційовану оцінку:

Поточне тестування та самостійна робота				Залікові заняття	Сума
Зм. модуль 1	Зм. модуль 2	Зм. модуль 3	Зм. модуль 4	60	100
T1-T2	T3-T4	T5	T6-10		
10	10	10	10		

Результати педагогічної практики керівник практики заносить до заліково-екзаменаційної відомості і залікової книжки студента. Студента, який не виконав програму практики і отримав незадовільні відгуки керівників практики чи завідувачів кафедр або отримав незадовільну оцінку скеровують на проходження практики повторно, він здійснює перездачу практики за встановленою процедурою або ж його відраховують з Університету.

По закінченні практики керівник практики від факультету складає звіт про проходження магістерської педагогічної практики.

13. Методичне забезпечення

1. Підручники.
2. Роздатковий матеріал.
3. Електронні джерела.

14. Рекомендована література

1. Асистентська практика студентів – магістрів. Орієнтовна програма і методичні рекомендації щодо проходження асистентської педагогічної практики. Підготовлені кафедрою педагогіки Львівського національного університету імені Івана Франка, березень 2004 р. - <http://www.lnu.edu.ua/Pedagogika/pramag.pdf>
2. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи. - К.: Кондор, 2008. -272 с.
3. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання / С.С. Вітвицька. – 2-ге вид. – К. : Центр навчальної літератури, 2011. – 384 с.
4. Дмитриченко М.Ф. Вища освіта і Болонський процес: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М.Ф. Дмитриченко. – К.: Знання України, 2006. – 440 с.
5. Костирко І.Г. Університетська освіта (вступ до фаху): навч. посібник / І.Г.Костирко, Л.Б. Гнатишин, Л.П. Петришин, М.П. Гарасим. – Львів: 2011. – 350 с.
6. Навчальний процес у вищій педагогічній школі / За ред. Мороза О.Г.- К.: НПУ, 2001. – 338с.
7. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі. - К.: Центр учбової літератури, 2007. -232 с.
8. Ніколаєнко С.М. Освіта інноваційному поступі суспільства / С.М. Ніколаєнко. – К. : Знання, 2006. – 207 с.
9. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес. Уклад. М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, К.М. Лемківський, Ю.В. Сухарніков. – К.: Узд., 2004. – 60 с.
10. Сліпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. – К.: НПУ, 2000. – 210 с.
11. Brown, H. D. Principles of Language Learning and Teaching: A Course in Second Language Acquisition. New York: Pearson Education Inc. 2014.
12. Morgan A. Nicoulin. Methods of Teaching Latin: Theory, Practice, Application Morgan A. Nicoulin Washington University in St. Louis, 2019. – 249 p.
13. Ortega, L. “Sequences and Processes in Language Learning.” The Routledge Handbook of Second Language Acquisition, edited by S. M. Gass and A. Mackey. New York: Routledge Taylor & Francis Group, 2012. p. 81-105.

14. Інформаційні ресурси

1. <https://www.educationcorner.com/higher-education.html>
2. https://www.cornellcollege.edu/classical_studies/pedagogy/bibliography.shtml